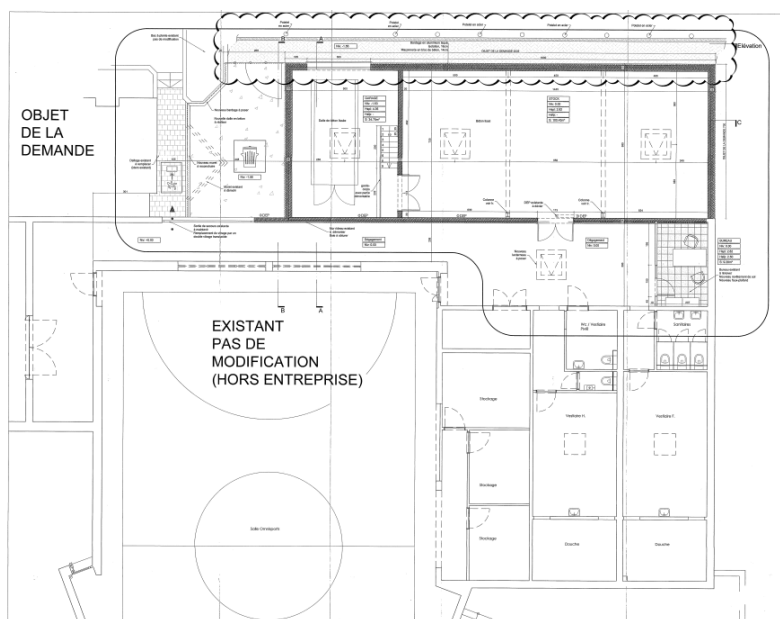


## VEILIGHEIDS & GEZONDHEIDSPLAN

### Aanbestedende Overheid

### Gemeente Sint-Jans-Molenbeek



### Project

**Uitbreiding van het 'Louis Nameche' zwembad van SINT-JANS-MOLENBEEK**

## INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding .....	4
2	Algemeenheden .....	4
2.1	Afspraken met betrekking tot de samenwerking aan het onderzoek in geval van eventueel ernstig ongeval .....	4
2.2	Documenten en inlichtingen die de aannemer aan zijn offerte moet toevoegen .....	4
2.3	Postinterventiedossier .....	5
2.4	Basisveiligheidsopleiding en communicatie op Tijdelijke Mobiele Bouwplaats .....	5
3	Het project.....	6
3.1	Lijst van de betrokken partijen .....	6
4	Omschrijving van het project.....	7
4.1	Lokalisering van de werf .....	7
4.2	Bijkomende afspraken .....	8
4.3	Omschrijving van het project.....	9
4.3.1	Ontwerp.....	9
4.4	Planning van de werken.....	10
4.5	Inrichting van de bouwplaats.....	10
4.5.1	Bepaalde specifieke taakverdeling onder de aannemers.....	11
4.5.2	De installatie, uitrusting en onderhoud van de werfburelen en sanitaire voorzieningen.....	12
4.5.3	Signalisatie op en rond de werf en omgeving .....	12
4.5.4	Verlichting.....	12
4.5.5	Vluchtroutes .....	12
4.5.6	Opslag en materiaal.....	12
4.5.7	Orde en netheid op de werf .....	12
4.5.8	(Toren)kraan .....	13
5	Risico analyse.....	14
5.1	Bepaalde risico's bij co-activiteiten .....	14
5.2	Bepaalde werkzaamheden met bijzonder vergrote gevaren.....	17

5.3	Bepaalde specifieke risico's .....	20
6	Algemene veiligheidsprincipes .....	25
6.1	Alcohol, drugs en medicijnen.....	25
6.2	Elektrische installaties.....	25
6.3	Gevaarlijke producten.....	25
6.4	Gasflessen .....	25
6.5	Werken op hoogte .....	25
6.6	Vallende voorwerpen.....	26
6.7	Hijs- en graafwerk: .....	26
6.8	Blustoestellen .....	26
6.9	Noodsituatie wie bellen? .....	27
6.10	Collectieve Beschermingsmaatregelen .....	28
6.10.1	Leuningn .....	28
6.10.2	Afscherming van trappen .....	28
6.11	Persoonlijke Beschermingsmaatregelen.....	28
7	Documenten die de aannemer aan zijn offerte dient toe te voegen .....	29
	Bijlage 1: Plan van aanpak:.....	29
	Bijlage 2: Afzonderlijke prijsberekening in verband met bepaalde preventie-maatregelen .....	30
	Bijlage 3: Risicoanalyse van de aannemer voor zijn uit te voeren werken .....	31
	Bijlage 4: Verklaring .....	32

## 1 Inleiding

Het **Veiligheids- en Gezondheidsplan** (VGP) is opgesteld volgens de bepalingen van het K.B. van 25 januari 2001 betreffende tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (BS 07/02/2001 en BS 12/04/2006). Het hier samengestelde dossier is het resultaat van de interpretatie van alle ontvangen informatie tijdens de studie van het project met de aanbestedende overheid.

## 2 Algemeenheden

### 2.1 Afspraken met betrekking tot de samenwerking aan het onderzoek in geval van eventueel ernstig ongeval

Bij een ongeval op een tijdelijke of mobiele bouwplaats waarop meer dan één bedrijf aan het werk is, kan een ongeval het gevolg zijn van wisselwerking tussen de werkzaamheden van het slachtoffer en die van andere personen of bedrijven die op diezelfde werkplaats aan het werk zijn.

Bij een ernstig ongeval moet de veiligheidscoördinator onmiddellijk op de hoogte worden gebracht. De betrokken aannemer neemt, in overleg en met akkoord van de veiligheidscoördinator de geschikte bewarende maatregelen en preventiemaatregelen om een herhaling van het ongeval te voorkomen of onveilige situaties veilig te stellen voor verdere werken en zonder het onderzoek te beïnvloeden (intact houden van materiële sporen).

Het onderzoek dient onmiddellijk na het ongeval plaats te vinden. De werkgever van het slachtoffer zorgt voor het opstellen van het voorlopig en/of omstandig verslag. Van elk verslag of document betreffende het ongeval wordt een kopie bezorgd aan de veiligheidscoördinator.

### 2.2 Documenten en inlichtingen die de aannemer aan zijn offerte moet toevoegen

Achteraan dit algemeen VGP bevinden zich documenten die de aannemer dient toe te voegen bij zijn offerte:

- Werkbeschrijving: beschrijving van de toegepaste preventie- en beschermingsmaatregelen en werkmethoden om de risico's te vermijden of te verminderen, die in het VGP werden omschreven.
- Zijn gedetailleerde afzonderlijke prijsberekening betreffende de door het VGP bepaalde preventiemaatregelen, inbegrepen de buitengewone individuele beschermingsmaatregelen.
- Risicoanalyse van de aannemer voor zijn uit te voeren werken.
- De ondertekende en ingevulde "Verklaring" van het algemeen VGP.

#### **Enkel voor werven gesubsidieerd door SLRB – Brussels Gewest – Wissen voor alle andere werven**

Volgens artikel 159:

Wijziging voor de werven die het voorwerp uitmaken van een overheidsopdracht

Artikel 159 van het koninklijk besluit van 15 juli 2011 i.v.m. overheidsopdrachten voegt een vierde lid toe aan artikel 30 van het koninklijk besluit i.v.m. de bouwplaatsen.

Dit nieuwe 4e lid van artikel 30 van het koninklijk besluit zegt dat de opdrachtgever, wanneer die een aanbestedende overheid is in de zin van artikel 2 van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdracht voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006, enkel verplicht is om voor te schrijven dat de inschrijvers bij hun offerte het document en de afzonderlijke prijsberekening van het tweede lid, 1° en 2°, voegen, indien de (veiligheids)coördinator-ontwerp aantoont dat dit document of deze prijsberekening noodzakelijk is opdat de maatregelen bepaald in het veiligheids-

en gezondheidsplan daadwerkelijk kunnen worden toegepast, en voor zover hij de onderdelen verduidelijkt waarvoor dat document of die prijsberekening nodig is.

Wij zijn van mening dat alle werven risico's met zich meebrengen, voor de arbeiders, maar ook voor de bewoners of derden... OCB vindt het dan ook nodig om in alle gevallen aan de aannemers te vragen om de gevraagde documenten en prijsberekeningen aanwezig in dit VGP ingevuld en ondertekend te bezorgen.

### **2.3 Postinterventiedossier**

De betrokken aannemer(s) moet(en) aan de veiligheidscoördinator alle documenten overmaken die nodig zijn om het postinterventiedossier van het bouwwerk samen te stellen.

### **2.4 Basisveiligheidsopleiding en communicatie op Tijdelijke Mobiele Bouwplaats**

Conform KB 07/04/2023 dienen alle personen (werknemers, zelfstandigen...) op een tijdelijke en mobiele bouwplaats (TMB) een basisveiligheidsopleiding gevolgd te hebben alvorens het werk op de TMB aan te vatten. Deze basisveiligheidsopleiding dient op elke moment aantoonbaar te zijn m.b.v. attesten/sociale documenten.

Deze basisveiligheidsopleiding doet geenszins afbreuk aan andere wettelijke verplichte opleidingen of aan strengere regels in een bepaalde sector of onderneming.

Op alle tijdelijke en mobiele bouwplaatsen dienen eveneens de algemene regels voor verbale en non-verbale communicatie, alsook het toezicht op de uitvoering van die regels toegepast te worden.

Deze regels hebben betrekking op:

- Het verspreiden van informatie, instructies en bevelen aan de personen die werken op de bouwplaats, zodat zij deze te allen tijde begrijpen en daadwerkelijk kunnen toepassen.
- De mogelijkheid voor deze personen om zich door middel van geschikte communicatiemogelijkheden verstaanbaar te maken.
- Het vastleggen van deze praktische afspraken over de communicatie en verstaanbaarheid wanneer deze personen zich in een meertalige omgeving bevinden.

### 3 Het project

Aard van de werken:	Uitbreiding
Adres van de bouwplaats:	Van Kalckstraat 93, 1080 Sint-Jans-Molenbeek
Begindatum van de uitvoering:	Zie lastenboek
Geraamde tijdsduur van de uitvoering:	250 dagen

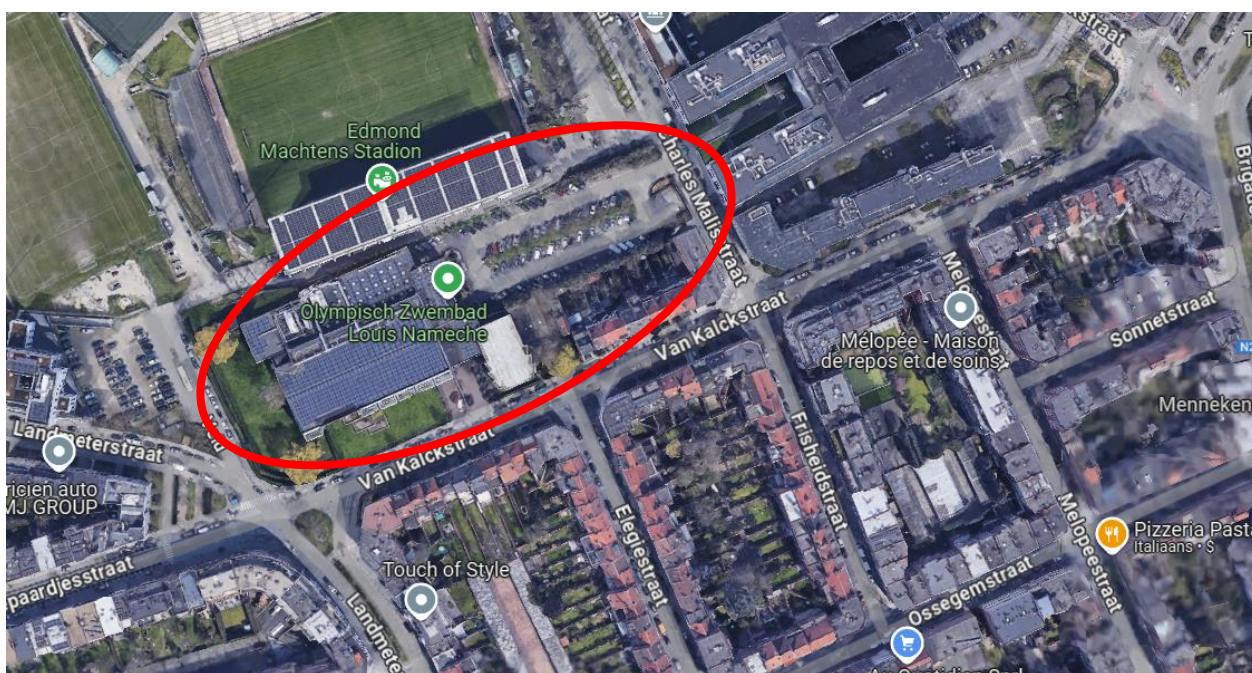
#### 3.1 Lijst van de betrokken partijen

	Contactpersoon	Tel	e-mail
<b>Aanbestedende overheid</b> Gemeente Sint-Jans-Molenbeek	Khatia JANGIRASHVILI	+32 (0) 497 59 97 24	M kjangirashvili@molenbeek.irisnet.be;
<b>Architect</b> Architecte Burtonboy			@;
<b>Aannemer</b>	Te bepalen		@;
<b>Aannemer</b>	Te bepalen		@;
<b>Aannemer</b>	Te bepalen		@;
<b>Veiligheidscoördinatie ontwerp en verwezenlijking</b> O.C.B.	Gilbert Loockx Yannick Heyndrickx Nick Bernaerts	0496 29 00 75 0496 29 00 31 0496 24 61 26	gilbert.loockx@ocb.be; yannick.heyndrickx@ocb.be; nick.bernaerts@ocb.be;

## 4 Omschrijving van het project

### 4.1 Lokalisering van de werf

De werf is gelegen nabij en in het 'Louis Namèche' zwembad te Van Kalckstraat 93 te Sint-Jans-Molenbeek.





## 4.2 Bijkomende afspraken

De werf zal men steeds volledig afsluiten zodat derden geen toegang hebben tot de werf.



Bij werkzaamheden nabij wegen en de parking zal men ook steeds correcte signalisatie en omleidingen dienen te voorzien.



De asbestinventaris heeft aangegeven dat er ook asbesthoudend materiaal (mastic) aanwezig is. Deze dient men steeds op een correcte wijze te verwijderen. De aannemer dient de veiligheidscoördinator ook op de hoogte te stellen wanneer deze verwijdering zal plaatsvinden.

Type de matériau : Mastic entre carrelage et tuyauteries du chauffage

Type de matériau : Mastic du vitrage

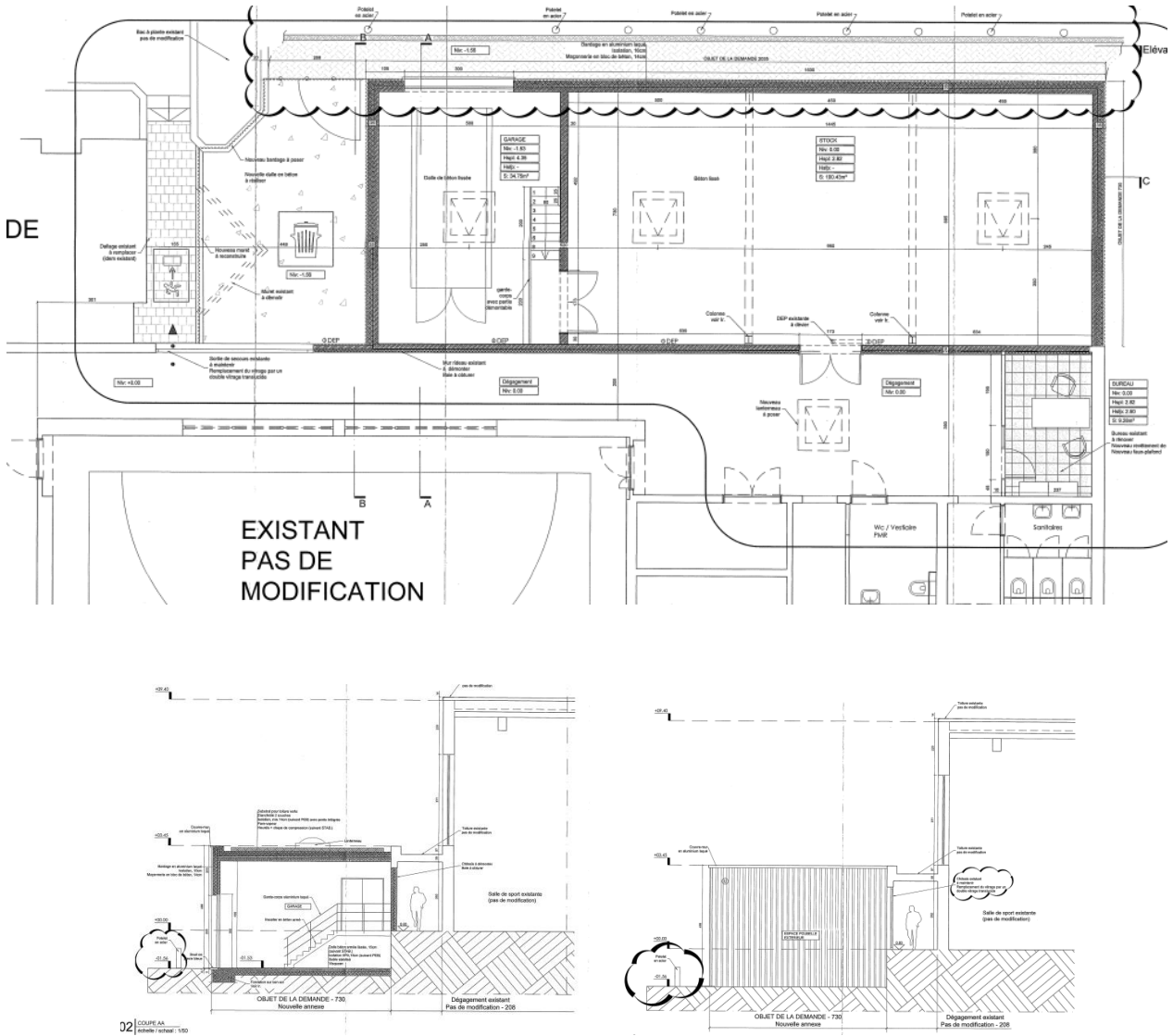




## 4.3 Omschrijving van het project

### 4.3.1 Ontwerp

Het voorwerp van de werf omvat een uitbreiding van het 'Louis Namèche' zwembad.



De werken zijn omschreven in het dossier onder andere bestaande uit plannen, lastenboeken en meetstaten opgesteld door de aanbestedende overheid en al zijn raadgevers. De inschrijver zal in ieder geval bij zijn inschrijving alle aangewezen veiligheidsvoorzieningen becijferen.

De aard van de werken zelf omvat de volgende voornaamste interventies:

- Afbraakwerken
- Graafwerken
- Buitenschrijnwerk
- Dakbedekking

- Sanitaire installatie
- Elektrische installatie
- Verwarming en ventilatie
- Inrichtingswerken
- Aanpassen buitenomgeving
- Vervangen van de ramen;
- ...

#### **4.4 Planning van de werken**

Voor de start van de werken maakt de aannemer een globale planning met aanduiding van de verschillende hoofdactiviteiten. Deze globale planning moet een zicht geven op welke activiteiten elkaar zullen overlappen en wanneer verschillende aannemers gelijktijdig op de werf aanwezig zullen zijn.

Per fase wordt deze globale planning meer gedetailleerd uitgewerkt, zodat de haalbaarheid van de globale planning steeds gewaarborgd blijft, timing van verschillende fases en activiteiten gecontroleerd wordt en tijdsdruk op het einde van de werken vermeden wordt. Tevens moet het mogelijk zijn om verschillende aannemers en verschillende activiteiten t.o.v. elkaar te coördineren, nog voor ze hun interventie op de werf starten. Ook de werfinrichting en –afsluiting moeten eventueel aangepast worden per fase.

Minimum maandelijks wordt de planning van de komende 4 weken in detail doorgegeven aan de veiligheidscoördinator (bij voorkeur tijdens een werfbezoek/coördinatievergadering). In deze detailplanning wordt duidelijk aangegeven welke activiteiten zullen plaatsvinden op de werf, op welke locatie op de werf, door wie en op welke manier. Zo kunnen onvoorziene interacties/gelijktijdigheden besproken worden, kan gecontroleerd worden of verschillende activiteiten en aannemers geen risico's tegenover elkaar meebrengen en kunnen werfbezoeken strategisch ingepland worden.

De veiligheidscoördinator wenst op de hoogte gebracht te worden bij volgende risicovolle fasen in het bouwproces:

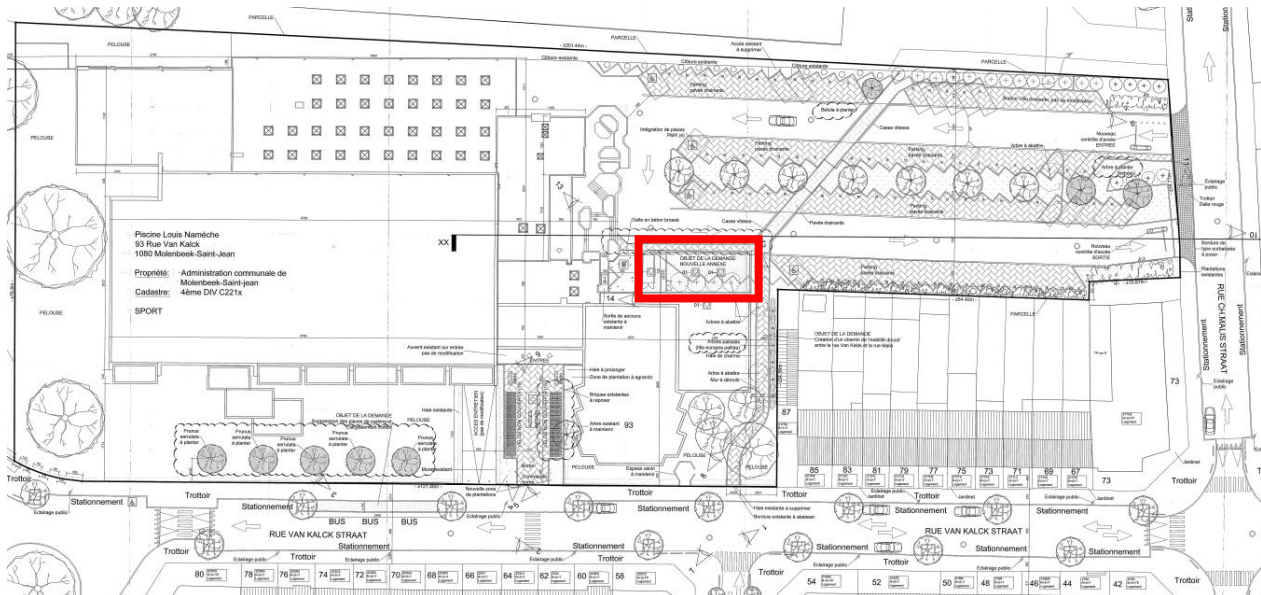
- start van de werken
- start van de asbestverwijderingswerken
- start van de afbraakwerken
- montage en demontage van stellingen
- start werken op hoogte

De aannemer dient minimaal één week vooraf het juiste tijdstip van deze werken te melden aan de veiligheidscoördinator, ook al is er een werfplanning opgesteld en wordt deze correct opgevolgd.

#### **4.5 Inrichting van de bouwplaats**

De taak van de algemene aannemer of de eerst toekomende aannemer (loten) bestaat erin om een aantal praktische aspecten van de werforganisatie en -coördinatie op een rationele manier te regelen. Het moet duidelijk zijn dat deze aannemer wordt verondersteld een actieve en initiatief nemende rol te spelen. De aannemer die hieronder wordt vermeld kan zowel de algemene aannemer, de eerst toekomende aannemer of een specifiek aangeduide aannemer zijn.

Bij de werfinrichting moet men rekening houden met de bijzondere situatie van het uit te voeren werk en de ligging van de bouwplaats ten einde deze zo efficiënt mogelijk in te richten rekening houdende met de gebruikers en de omgeving, de toegangen, de circulatie op de bouwplaats, de personen, de materialen, de zones voor opslag en werfketen....



In functie van de ter beschikking gestelde terreinen, lokalen of installaties zal de aannemer per fase een gedetailleerd inrichtingsplan opstellen van de bouwplaats. Hij houdt rekening met de ter beschikking gestelde lokalen, of installaties. Dit plan wordt ten laatste 10 dagen voor de aanvang van de werken aan de veiligheidscoördinator bezorgd en omvat indien van toepassing:

- toegangen, wachtzone voor aanlevering materieel, parking
- zones voor werfinrichtingen zoals werfkeet, sanitair, enz.
- opslag van materieel, gevaarlijke producten en afval
- inplanting hijstoestellen en bijhorende draaicirkels
- EHBO – post
- de organisatie van het verkeer: bij voorkeur gescheiden verkeerstromen voor personeel, derden, voertuigen en machines, ter plaatse duidelijk aangeven met aangebrachte signalisatie en of afbakeningen.

Ten einde de toegang van onbevoegden tot de bouwplaats onmogelijk te maken, zal er een afsluiting worden aangebracht over de volledige omtrek van de werf indien er nog geen afsluiting is.

#### 4.5.1 Bepaalde specifieke taakverdeling onder de aannemers

- Afsluiting en toegang tot de werf:

De aannemer moet de nodige maatregelen treffen om de toegang tot de werf door derden te verbieden en te verhinderen. Daartoe dient indien dit nodig is een werfafsluiting te worden geplaatst, hoogte minimum 1,80 m, evenals duidelijke en voldoende signalisatie die het verbod tot toegang tot de werf aangeeft. De werfhekken worden aan elkaar vast gemaakt met koppelstukken die niet te openen zijn zonder gereedschap. Geen enkele activiteit mag worden aangevat vooraleer ze is aangebracht. De aannemer sluit elke avond tijdens zijn effectieve aanwezigheid op de werf, de toegang tot de werf af.

- Veiligheid en bewaking:

De aannemer zorgt voor alle volgens de wetgeving vereiste beveiligingsmaatregelen (leuning, signalisatie,...) die niet toe te wijzen zijn aan een onderaannemer. Hij neemt tevens algemene maatregelen om de materialen en bouwwerken te vrijwaren van vandalisme of diefstal. In geval van niet-naleving van de vereiste maatregelen qua veiligheid door de onderaannemers, zal de aannemer zelf (of nadat de bouwheer aan de aannemer instructies gaf) deze maatregelen uitvoeren. De kosten van deze van ambtswege genomen maatregelen worden gedragen door de in gebreke blijvende onderaannemer(s).

- Steigers:

De aannemer zorgt, van zodra dit noodzakelijk is, voor het plaatsen van een steiger conform normen EN12810 en EN12811. Hij zal voor de berekening van deze steiger rekening houden met de te voorzien werkmethode en de te verwachten lasten van zichzelf en van zijn onderaannemers. Deze steiger blijft gedurende de hele periode op de werf tot de laatste werkzaamheden, van de aannemer en zijn onderaannemers, waarvoor een steiger noodzakelijk is, verricht zijn. De aannemer vraagt eerst goedkeuring aan de bouwdirectie (aanbestedende overheid, architect, ingenieur, veiligheidscordinator) om deze steiger te verwijderen. Het is immers altijd mogelijk dat de bouwdirectie de steiger nog wenst te gebruiken om eventuele inspecties uit te voeren.

#### **4.5.2 De installatie, uitrusting en onderhoud van de werfburelen en sanitaire voorzieningen**

Indien deze lokalen niet ter beschikking worden gesteld door de aanbestedende overheid, zullen de werfburelen, kleedkamers, sanitair en andere vereiste inrichtingen worden uitgerust door de aannemer. Het onderhoud en de schoonmaak van deze installaties zal gebeuren in functie van de aanwezigheid op de werf.

#### **4.5.3 Signalisatie op en rond de werf en omgeving**

De aannemer zorgt indien dit van toepassing is voor alle vereiste signalisatie op de werf en op de openbare weg, ook bij tijdelijk gebruik van het voetpad of langdurig lossen en laden op de openbare weg. De aannemer is verantwoordelijk voor het aanplakken van alle berichten of mededelingen aan het publiek, in overeenstemming met de wettelijke voorschriften.

#### **4.5.4 Verlichting**

De werkplaatsen moeten steeds behoorlijk verlicht zijn (minimaal 500 lux), tenzij het werk in het duister of met een aangepaste verlichting moet gebeuren. Op plaatsen die enkel dienen voor verplaatsing, bedraagt de verlichtingssterkte gemeten op de vloer minstens 50 lux voor bouwerven. Overdag moeten de werkplaatsen voldoende daglicht doorlaten voor het te leveren werk. Wanneer dat door de bouw van de plaatsen of als gevolg van technische behoeften niet mogelijk is, dan mogen de werkplaatsen met kunstlicht worden verlicht. De kunstmatige verlichting moet de correcte spectrale kenmerken hebben, zodat ze de kleuren van de veiligheidssignalen niet vervalst.

#### **4.5.5 Vluchtroutes**

De specifieke vluchtroutes en nooduitgangen moeten gemarkeerd zijn in overeenstemming met de bepalingen betreffende de veiligheid- of gezondheidssignalering op het werk. De vluchtroutes en nooduitgangen net als de verkeersroutes en de deuren die daarop uitkomen, moeten vrij zijn van obstakels zodat ze altijd zonder belemmeringen kunnen worden gebruikt. Vluchtroutes en nooduitgangen waar verlichting noodzakelijk is, moeten worden voorzien van noodverlichting die bij het uitvallen van de elektrische stroom voldoende lichtsterkte bezit.

#### **4.5.6 Opslag en materiaal**

De aannemer en de onderaannemers zullen samen de afgebakende zones vastleggen waar materialen zullen opgeslagen worden. De aldus vastgelegde zones zullen voldoende verwijderd zijn van de verkeerszones zodat het normale werfverkeer niet gehinderd wordt. De voorraden zullen op een stabiele manier gestapeld worden en duidelijk gescheiden naar hun aard. Het handhaven van deze orde geldt voor iedereen. De afstand tussen de voorraden moet een gemakkelijke doorgang toelaten. Dit alles moet in overleg met het bouwteam gebeuren.

#### **4.5.7 Orde en netheid op de werf**

Orde en netheid zijn de belangrijkste en meest elementaire veiligheidsfactoren. Daarom is het van belang ze onafgebroken te handhaven en ze te promoten op de werf.

Kabels moeten steeds opgehangen en/of afgeschermd worden tegen eventuele beschadigingen. Kabels moeten zo gelegd worden dat ze geen struikelrisico vormen in doorgangen e.d.

Op en in de omgeving van de werkposten zal systematisch (dagelijks) alle afval verwijderd worden en in de ertoe bestemde container of vuilnisbak gestort worden. Deze containers en/of bakken worden door de aannemer geleverd en geplaatst en door hem regelmatig leeg gemaakt. Daarnaast worden ook de toegangswegen naar de werfketen, de andere werfwegen en de openbare weg en voetpaden regelmatig gereinigd en desnoods hersteld.

Het is formeel verboden afval en scheikundige producten van om het even welke aard te verbranden, op het terrein achter te laten of in de riolering en/of de grachten te gieten. Afval en resten van producten moeten verwijderd worden zoals voorgeschreven door de wetgeving.

#### 4.5.8 (Toren)kraan

##### Inplanting op de werf

Bij de inplanting van de kraan moet men rekening houden met de reikwijdte van het uiteinde van de giek, de hijskabel en de opgehangen lasten, in deze draaicirkel mogen zich geen luchtlijnen (tramlijnen, treinleidingen, elektrische lijnen) bevinden!

Indien meerdere kranen worden opgesteld, moet er opgelet worden dat deze elkaar (ook niet met hun lasten) niet kunnen raken: door ze op verschillende hoogte op te stellen of een beveiligingssysteem te gebruiken dat reageert bij interferentie van de draaicirkels (begrenzer aan). De kraanbestuurders zullen worden uitgerust met een radiosysteem om onderling, met de 'rigger' en met de werfleider te communiceren.

##### Gebruik van de kraan:

Geen enkele kraan mag in dienst genomen worden zonder geldig positief keuringsattest. Keuringsattesten dienen in de cabine van de kraan of op de werf aanwezig te zijn of via QR code kunnen geraadpleegd worden.

Wanneer de kraan niet in gebruik is, moet de kraan in draaipositie staan, zodat ze zich in een positie kan zetten waarin ze de minste wind opvangt en dus bestand is tegen zeer hoge windsnelheden.

Ook wanneer de kraan in dienst is, moet men rekening houden met windsnelheden. Bij maximumwaarde van 72 km/u (20 m/s, Europese norm over de opbouw van torenkranen en volgens gebruikershandleiding) windsnelheid moet het gebruik van de kraan gestopt worden.

Deze limiet geldt als limiet voor het hijsen van lasten die weinig windweerstand bieden (minder dan 1 m<sup>2</sup> per ton). Voor andere lasten, zoals bekistingpanelen en tanks, moet de maximale windsnelheid in functie van de oppervlakte van de last nagekeken worden in de tabel in de gebruikshandleiding van de fabrikant.

##### Geschikt hijsmateriaal:

Voor elk gebruik moet het meest geschikte hijsmateriaal gebruikt worden. (deze moeten eveneens voorzien zijn van hun attesten van periodieke controle).

## 5 Risico analyse

### 5.1 Bepaalde risico's bij co-activiteiten

Typen	Risico's	Preventie
Werkvoorbereiding	Diverse ongelukken t.o.v. derden	werfafsluiting, signalisatie van de werken, bescherming van derden; de werfzone inrichten in functie van het verkeer van de aanbestedende overheid en het openbaar verkeer.
Werktransport	Overlast omgeving	Voorafgaande studie van de wijze waarop werktransport kan georganiseerd worden:  tijdstoppen, route (i.f.v. beschikbare doorgangen, draaicirkels en enkelrichtingen), en groeperen of juist verdelen van transport (i.f.v. beschikbare parkeerzones waardoor wegverkeer niet gehinderd wordt achter wachtend werktransport), vergunningen (parkeerverbod), begeleiding van transport (bij manoeuvres, bij in- en uitrijden van werfzones met beperkt zicht)
Opslag van materiaal	Beperken van doorgangen  Vallen van opgeslagen materiaal  aanrijding	Vooraf studie maken van de organisatie van de werfzone:  - waar welke opslagzones  - hoe veilig en efficiënt aanleveren van materiaal (werktransport)  - aandacht voor stapeling van materiaal: ordelijk en veilig
Verplaatsingen op de werf	Vallen, instorten van materialen	- Zones waar afbraakwerkzaamheden plaats vinden afbakenen en de nodige signalisatie aanbrengen.  - Een duidelijke planning van de werken afspreken en deze invoegen op de algemene planning.  - Een werfinrichtingsplan opstellen waar de veilige doorgangzones worden op aangegeven.
	Vallen op de vloer	- zorgen voor voldoende verlichting  - De bouwplaats regelmatig opkuisen
	Vallen van op hoogte	- Afbakeningen plaatsen om de toegang te verbieden tot de niet beschermde zones.  - De ruimten beveiligen waar werkzaamheden moeten verricht worden door middel van collectieve of individuele beschermingen  - Het personeel vormen N.B. Onderzoeken of de leuning bij de opstart kunnen worden geplaatst



Typen	Risico's	Preventie
	Stappen op puntige voorwerpen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- de puntige voorwerpen systematisch verwijderen of afschermen.</li> <li>- een persoon aanduiden die belast wordt met het systematisch opruimen en de zones te beveiligen.</li> </ul>
Gebruik van handwerktuigen	Aanraking draaiende of scherpe onderdelen werktuig	<p>Dragen van individuele beschermingsmaatregelen (veiligheidsbril, handschoenen,...)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Het personeel vormen</li> </ul>
Gebruik van diverse machines	Geluidsoverlast	Geluid beperken (uitvoeringsmethode), kiezen voor geluidsarme werktuigen.
Werken op verschillende niveaus boven elkaar	Vallende voorwerpen, valgevaar	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bij werken met kans op vallende voorwerpen moeten onderliggende zones afgesloten worden en moeten maatregelen genomen worden om de val van voorwerpen zoveel mogelijk te voorkomen.</li> <li>- Maken van doorvoeren of openingen in vloeren en plafondplaten kan enkel mits afsluiting van de zone eronder</li> <li>- bij betonboringen in vloerplaten kan aan de onderzijde een plaat/opvangbak bevestigd worden om te voorkomen dat de boring naar beneden valt</li> </ul>
Afbraakwerken	Gevaarlijke stoffen en installaties	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vooraf het bouwwerk analyseren</li> <li>- De stroom afsluiten, voor aanvang van de werken, in de ruimten waar afbraakwerken zullen plaatsvinden</li> <li>- Selectieve sloop voorafgegaan door verwijdering van gevaarlijke stoffen en producten, zoals bv asbest, mazout,..</li> </ul>
	Ontploffing, brand	teneinde de mogelijke risico's te bepalen: aanwezigheid van stookolietanks, gevaarlijke producten, gasleidingen, ...
	Stof	De verspreiding van stof beperken (besproeien, uitvoeringsmethode, afscherming met zeilen,...)
	Vallen van de materialen	Aangepaste evacuatiemiddelen voor de materialen gebruiken (zoals bv. slurven, kokers)
Bronbemaling	verzakkingen	Permanente controle van omliggende structuren en constructies
Funderingen, grondverzet en rioleringswerken	Derden in de werfzone	Aaneengeschakelde werfafsluiting moet al aanwezig zijn vanaf de eerste activiteit op de werf!
	Niveaueverschil(-len)	<p>Degelijke en voldoende toegangen en uitwegen uit de bouwput voorzien zowel voor machines als werknemers:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Veilige helling voor graaf- en funderingsmachines</li> </ul>

Typen	Risico's	Preventie
		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Eventueel: trappentorens voor werknemers</li> </ul> <p>Geen zwaar werftransport vlak naast de bouwput</p> <p>Leuningen en hekwerk plaatsen rondom de bouwput</p>
	Vervuilde grond	<p>Voorafgaande studie en onderzoek</p> <p>Indien vervuilde grond wordt aangetroffen de werken onmiddellijk stil leggen en opnieuw evalueren</p>
Betonwerken (prefab en ter plaatse gestort)	Interferentie tussen verschillende nevenactiviteiten	<p>Organiseren van de verschillende activiteiten op de werfzone:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zone voor opslag wapeningsstaal + werkzone ijzervlechters,</li> <li>- Zone voor levering prefab elementen</li> <li>- Zone voor levering van beton (betonmixers die aan- en afrijden)</li> <li>- Zone voor andere aannemers</li> </ul>
	Valgevaar	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Plaatsen met valgevaar onmiddellijk afsluiten of voorzien van een collectieve beveiliging.</li> <li>- Technische schachten, putten enz. onmiddellijk voorzien van een gesloten werkvloer waarin men later uitsparingen kan maken om technische installaties te monteren, met behoud van de werkvloer</li> <li>- Studie van plaatsen van prefab elementen op een dergelijke wijze dat werknemers niet blootgesteld worden aan valgevaar tijdens leiden van lasten aan de kraan bij plaatsing bv: werken met hoogtewerker, werken van op lager gelegen niveau, werken van op een (rol-)stelling ...</li> </ul>
Gevelwerken / binnenaafwerking / technieken	Valgevaar van personen en materiaal	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gebruik maken van een stelling</li> <li>- Doorgangen naar het gebouw voorzien van een plaat om eventueel vallende voorwerpen op te vangen</li> </ul>
Technieken	Interferentie tussen verschillende nevenactiviteiten	<p>Organiseren van de verschillende activiteiten op de werfzone: afspraken maken tussen de verschillende aannemers om gefaseerd te werken en zo elkaar voldoende werkruimte te geven</p>
	Valgevaar in technische schachten en openingen	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Openingen onmiddellijk afdekken of voorzien van leuning, tussenleuning en stootplint</li> </ul>
Afwerking	Interferentie tussen verschillende nevenactiviteiten	<p>Organiseren van de verschillende activiteiten op de werfzone: afspraken maken tussen de verschillende aannemers om gefaseerd te werken en zo elkaar voldoende werkruimte te geven. Afspraken maken betreffende opslag van materiaal en afvoer afval</p>

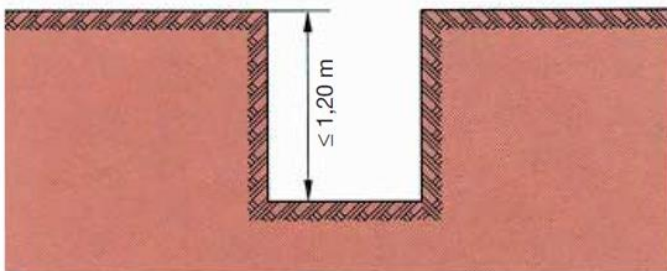
## 5.2 Bepaalde werkzaamheden met bijzonder vergrote gevaren

- Het bedelven bij het graven van geulen of putten van meer dan 1,20 m diepte en bij het werken aan of in deze putten

Voor de uitgravingen in de nabijheid van / of op de openbare weg moet de aannemer een vergunning vragen en een bijbehorend signalisatieplan opstellen. Dit signalisatieplan moet voordat de vergunningsaanvraag wordt ingediend, ter bespreking / goedkeuring worden voorgelegd aan de veiligheidscoördinator verwezenlijking.

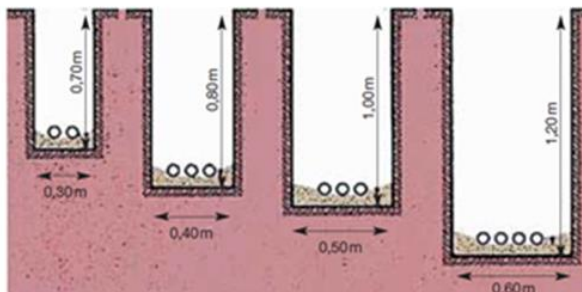
Voorafgaandelijk alle nuttige informatie verzamelen om de werkomstandigheden te bepalen bij de uitvoering, alsook de samenstelling van de ondergrond (grondstalen, sonderingen, aanwezigheid van water, enz....). Naburige onder- en bovengrondse leidingen (hoogspanning, pijpleidingen, enz.)

Bij verticale uitgravingen moet men vanaf 1,2m put- of sleufdiepte een stempeling, beschoeiing of damwand gebruiken, welke de aard van de grond ook moge zijn.



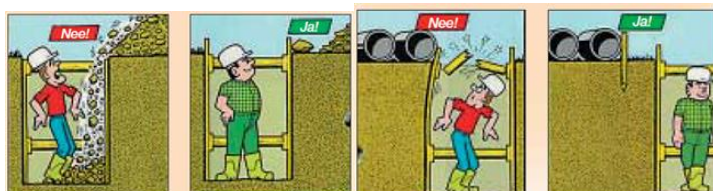
(bron: werken langs en in sleuven, NAVB)

Minimumbreedte van de werkruimte in de sleuf -> 30cm voor een sleufdiepte tot 70cm - 40cm voor een sleufdiepte tot 90cm - 50cm voor een sleufdiepte tot 100cm - 60cm voor een sleufdiepte tot 120cm



(bron: werken langs en in sleuven, NAVB)

De opslag van materiaal en materieel moet op een veilige afstand van de rand van de uitgravingen gebeuren (minimum 60cm). In geval van de nabijheid van weg- en/of werfverkeer moet een minimale veiligheidsafstand van 1 meter worden voorzien.



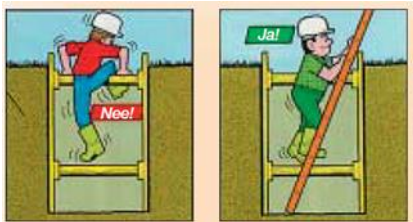
(bron: werken langs en in sleuven, NAVB)

Deugdelijke werfplannen opstellen om de uitvoering van bepaalde delen van de werken mogelijk te maken, voor de uitvoering van de grondwerken, de beschoeide sleuven en voorlopige bruggen, nodig voor de handhaving van het weg- en het voetgangersverkeer, de natuurlijke afwatering via de bestaande weg en de ondersteuning van de kabels en leidingen.

In de buurt van ondergrondse leidingen moeten de graafwerkzaamheden op 50 cm van de ondergrondse leiding worden uitgevoerd. De ligging van de ondergrondse leiding moet worden nagekeken via peiling om de 50 cm en daarna afgebakend. Indien het om pijpleidingen gaat, moet bij de graafwerkzaamheden op minder dan 5 m van een pijpleiding met gas de uitbater 48 uur op voorhand gewaarschuwd worden.

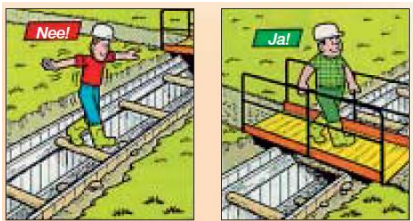
De werken mogen slechts aangevat worden als de werfleider beschikt over de nodige veiligheidsvoorschriften in zake werken in de buurt van pijpleidingen en over het liggingsplan. De aannemer zorgt dat de leidingen door de bevoegde organisatie worden afgebakend. Bij werken op minder dan 1 meter van een pijpleiding met gas mag **nooit** met een machine gewerkt worden, enkel met een spade.

Voldoende geschikte evacuatiemogelijkheden voorzien in de sleuven teneinde deze veilig en vlug te kunnen verlaten (minimum twee ladders per sleufgedeelte).



(bron: werken langs en in sleuven, NAVB)

Indien de uitgraving een redelijke lengte heeft, zodat er rondgaan zeer tijdrovend wordt, moeten er gepaste/veilige (met borstwering) overgangen worden voorzien.



(bron: werken langs en in sleuven, NAVB)

De stabiliteitsberekening van putten, sleuven en beschoeiing of keerwanden is ten laste van de aannemer en dient maximaal 2 weken voor uitvoering van de betreffende werken te worden voorgelegd.

Tijdens de uitvoering van damwanden dient er op gelet dat de nuttige hoogte gelijk is aan de kerende hoogte. Damplanken die boven het maaiveld uitsteken hebben geen kerende functie doch enkel een veiligheidsfunctie (afscherming van de uitgraving). In de berekeningsnota moet er duidelijk vermeld worden, welke de nuttige hoogte is van de te plaatsen damplanken.

Uiteraard dient men bij gebruik van damwanden rekening te houden met kruisende nutsleidingen.

• **Valgevaar van een hoogte van 5 m of meer**

- Studie van de werkwijze waarop de werken worden uitgevoerd om het valgevaar zoveel mogelijk te beperken.

	<p><u>Bij gebruik van een stelling:</u></p> <p>Aangepaste stelling kiezen in functie van het gebruik en de voorziene lasten.</p> <p>De voorschriften en normen naleven van de weerhouden stelling.</p> <p>De gebruiksbepalingen kennen (wind, lasten, hoogte)</p> <p>De stelling periodiek controleren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-voor de ingebruikname</li> <li>-op regelmatige tijdstippen</li> <li>-na ieder voorval (storm, schok,...) die zijn stabiliteit in gevaar kan brengen</li> </ul> <p>Erop toezien dat enkel bevoegde vakmensen wijzigingen aanbrengen aan de stelling.</p> <p>Een losgemaakte verankering moet zo vlug mogelijk terug worden vastgemaakt. Het is verboden meerdere verankeringen tegelijk los te maken.</p> <p>De stelling regelmatig opkuisen, op zijn minste dagelijks.</p> <p>Opgelet voor de omgeving (kabels/elektrische leidingen)</p> <p>De toegang tot de stellingen door personen niet van de werf verbieden.</p>
-	<p>Collectieve valbeveiliging voorzien. Collectieve valbeveiliging krijgt voorrang op individuele valbeveiliging (PBM's). De PBM's moeten in goede staat en gecontroleerd zijn</p>
<p><b>• Blootstelling aan chemische of biologische middelen die een bijzonder risico voor de gezondheid en de veiligheid van de werknemers inhouden</b></p>	
	<p>In functie van de gebruikte producten, vooraf de technische fiches raadplegen</p> <p>Alle recipiënten van de producten van labels voorzien</p> <p>De coördinator op de hoogte stellen</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Opslag op een door de gemeente Molenbeek aangewezen plek.</li> </ul> <p>Aangewezen verluchting voorzien</p> <p>Bij rioleringswerken, contact met vervuild water, de nodige hygiënische voorzorgen nemen</p>
<p><b>• Montage of demontage van zware geprefabriceerde elementen</b></p>	

	<p>Voor ieder onderdeel de aangewezen hefmiddelen gebruiken.</p> <p>Ieder element/materieel/toebehoren voor het heffen moet op voorhand gecontroleerd zijn, ten minste om de 3 maanden.</p> <p>- Afsluiten/signaleren van de zone onder de last (geen personen zijn toegelaten).</p> <p>Voor start van de werken een legplan opstellen en ter goedkeuring voorleggen aan de veiligheidscoördinator met nazicht van de te treffen veiligheidsmaatregelen. Dit maakt deel uit van een afzonderlijke risicoanalyse en werkbeschrijving!</p>
--	--

### 5.3 Bepaalde specifieke risico's

<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Werkvoorbereiding</b></li> </ul>	
-	Asbest diagnose, bescherming van derden, aangepaste signalisatie en afsluiting van de werfzone, informeren van de buurtbewoners.
	<p>Bij werkzaamheden in schachten (technische of andere):</p> <p>- Voor de aanvang van de werken zal de aannemer de staat van alle schachten onderzoeken (toegankelijkheid, verlichting, verluchting, stabiliteit van de werkvloeren, stabiliteit van de ladders, ...) om de aangewezen veiligheidsvoorzieningen te kunnen treffen voor de werkzaamheden in deze schachten.</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Chemische of biologische middelen die een bijzonder risico voor de gezondheid en de veiligheid inhouden</b></li> </ul>	
-	<p>In functie van de gebruikte producten, vooraf de technische fiches raadplegen. De bepalingen en aanbevelingen van deze technische fiches strikt opvolgen.</p> <p>Alle recipiënten van de producten van labels voorzien...</p> <p>- Opslaan op een door de gemeente Molenbeek aangewezen plek.</p> <p>- Aangewezen verluchting voorzien.</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Aanwezigheid van derden (personeel van de aanbestedende overheid, kinderen, publiek...) in de nabijheid van of op de werf. Werf op het openbare domein. Blootstelling van derden aan risico's van de werf.</b></li> </ul>	
	<p>Respecteren van de aangeduide stockeerplaatsen, door de aanbestedende overheid, voor de materialen.</p> <p>Orde en netheid op de werf.</p> <p>- De aannemers nemen alle noodzakelijke maatregelen om veilige toegangen tijdens de gehele duur van de werken, te garanderen.</p> <p>De werfzone voorzien van een stofscherp indien nodig. Materieel gebruiken voorzien van een stofzuiger. Geluid op bepaalde momenten beperken in functie van de activiteiten en noden van de gebruikers van het gebouw.</p>
-	<p>Toelating voor het gebruik van de openbare weg aanvragen bij de gemeente / stad en het signalisatieplan laten goedkeuren door bevoegde diensten. Er op toezien dat de voorschriften van de vergunning worden nageleefd. Dagelijkse controle van de signalisatie. Veilige doorgang van de voetgangers garanderen.</p>



<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Werken uitgevoerd naast of op verkeerstroken. Blootstelling van de werf aan de risico's van het verkeer.</b></li> </ul>	
-	Het wegverkeer organiseren tijdens de werken. Het opmaken van een verkeersplan, vooraf laten goedkeuren door de bevoegde diensten. Inrichten van tijdelijk beschermde oversteekplaatsen voor voetgangers. Dragen van signalisatiekledij.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Werkomgeving gevoelig aan brandrisico's (aard van de materialen, gestockeerde producten, bestemming van de lokalen...) in geval van werken met vlammen of vonken (vuurvergunning).</b></li> </ul>	
-	<p>Vuurvergunning te verkrijgen bij de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming (IDPB) van de aanbestedende overheid.</p> <p>De richtlijnen van de vuurvergunning toepassen. Over de geschikte brandbestrijdingsmiddelen beschikken.</p>
-	<p>Brandgevaarlijke werken tot een minimum beperken (voorbereiding in het atelier, andere montagemethode, ...).</p> <p>Alle brandbare producten uit de nabije omgeving verwijderen.</p> <p>Beschermingen aanbrengen rond de werkzone of bescherming van gevoelige plaatsen (achter de wanden, in het verlaagd plafond, ...).</p> <p>Controles uitvoeren tijdens en na de werken (minimum 1 uur).</p> <p>Brandblussers ter beschikking hebben, in het algemeen (en steeds) op iedere verdieping en in de nabijheid van iedere werkzone waar werkzaamheden met brandgevaar plaatsvinden. Zeker extra brandblussers voorzien bij dakwerken.</p> <p>Regelmatig het afval verwijderen.</p>
-	<p>Bij het einde van de werken, waarvoor een vuurvergunning werd afgeleverd, zal de aannemer zich ervan vergewissen dat alle risico's van brand of ontploffing niet meer bestaan. Alle beschermingen van de rookdetectoren worden verwijderd. De firma belast met het onderhoud van deze installaties wordt hiervan in kennis gesteld, ten einde deze toe te laten het detectiesysteem terug te activeren. De Interne Dienst voor Preventie en Bescherming (IDPB) van de aanbestedende overheid moet eveneens in kennis worden gesteld van het einde van de werken. Zodra het einde van de werken is meegedeeld, mogen geen werkzaamheden met brandgevaar, ontploffingsgevaar of overdadige stofontwikkeling meer worden uitgevoerd zonder en eventuele aanvraag van een nieuwe vuurvergunning.</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Afbraakwerken</b></li> </ul>	

	<p><b><u>Vooraleer afbraakwerken worden aangevat:</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De gevaren opsporen, de risico's evalueren en een geschikte arbeidsmethode vastleggen.</li> <li>• Vooraf de opslagplaats van afgebroken elementen bepalen ten einde de vloerplaten niet te overbelasten.</li> <li>• slechts arbeidsmiddelen ter beschikking van het personeel stellen, die geschikt zijn voor het uit te voeren werk of daartoe behoorlijk zijn aangepast.</li> <li>-</li> <li>• Een duidelijke planning van de werken afspreken en die invullen op de algemene planning.</li> <li>• Een werfinrichtingsplan opstellen waarop de veilige doorgangzones worden aangegeven.</li> <li>• De mogelijkheid bestuderen om de verlichting te behouden in de gedeelten van de bouwplaats waar de mensen zich verplaatsen of een voorlopige vaste verlichting aanbrengen.</li> </ul>
<p>• <b>Valgevaar van een hoogte &lt; 5 m. (werken met stellingen, ladders...)</b></p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>-</li> </ul>	<p>Met de andere tussenkomende partijen overleggen in welke zones met een (rol)stelling of trapladders kan gewerkt worden.</p> <p>Alle hindernissen/voorwerpen verwijderen van de vloerplaat die de stabiliteit van de rolstelling in het gedrang zouden kunnen brengen.</p> <p>Dragen van individuele valbeveiliging als er geen collectieve valbeveiliging aanwezig is.</p>
<p>• <b>Aanwezigheid van energie- of vloeistofnetten (elektriciteitskabels, leidingen...) zichtbaar of niet.</b></p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>-</li> </ul>	<p>Voor het maken van sleuven in wanden, vloeren en plafonds voor de kabels en leidingen vooraf de plannen 'As-Built' raadplegen en nagaan of de loodgieter en de elektriciens in de desbetreffende zone de toevoer van elektriciteit, gas, water en andere buiten dienst gesteld hebben</p>
<p>• <b>Aanwezigheid van gevaarlijke of hinderlijke installaties of uitrustingen, die in dienst moeten blijven.</b></p>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>-</li> </ul>	<p>Alle noodzakelijke maatregelen treffen ten einde veilig te kunnen werken terwijl de gevaarlijke of hinderlijke installaties in dienst blijven.</p>
	<p>Werken aan elektrische installaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Respecteren van signalisatie en afsluitingen, zorgen voor bijkomende signalisatie en afsluitingen waar nodig</li> <li>- Installatieverantwoordelijke dient altijd een opleiding BA4/BA5 te geven aan persoon die de werken zal uitvoeren</li> <li>-</li> <li>- Voorafgaand een risicoanalyse van de werken opmaken en een risicoanalyse van de risico's voor de omgeving / installatie opmaken (bv uitvallen van de installatie, schade aan naburige installatie en daardoor bijkomend uitvallen van installaties, enz.)</li> <li>- Naleven van de vitale 7</li> </ul>
<p>• <b>Circulatie van werfvoertuigen</b></p>	

-	De werfvoertuigen worden uitsluitend door bevoegde, daarvoor opgeleide, werknemers bestuurd. De keuringsverslagen moeten op de werf ter beschikking zijn of beschikbaar via QR code.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Andere dichtbijgelegen werven</b></li> </ul>	
-	Voor de aanvang van de werken nagaan of er nabijgelegen werven zijn en de nodige beschermingsmiddelen nemen ten overstaan van derden.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Specifieke omstandigheden i.v.m. de toegankelijkheid</b></li> </ul>	
-	De bestaande toegangen moeten gebruikt worden en moeten steeds ongehinderd vrij toegankelijk blijven, o.a. voor de hulpdiensten en de brandweer. Ook de trappen moeten steeds, op alle verdiepingen, ongehinderd vrij toegankelijk blijven om een vlotte ontruiming te kunnen garanderen.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Werken in besloten of beperkte ruimte</b></li> </ul>	
-	Voldoende verluchting en verlichting voorzien Metingen uitvoeren ter voorkoming van ophoping van gassen Veiligheidstoezichter, werkzaamheden nooit alleen uitvoeren.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Bijzondere risico's gebonden aan de opeenvolging, gelijktijdigheid of superpositie van activiteiten. Bijzonderheden van de planning der werken.</b></li> </ul>	
-	Andere aannemers zullen gelijktijdig werkzaamheden uitvoeren. De aannemers zullen hun werken programmeren om de interferenties tussen de ondernemingen te beperken. Indien het noodzakelijk is, zullen de nodige maatregelen getroffen worden om de risico's van de een t.o.v. de andere te elimineren.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vervuilde grond</b></li> </ul>	
-	Na te gaan voor start van de werken. Indien vervuilde grond wordt aangetroffen, de werken onmiddellijk stil leggen en opnieuw evalueren.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Aanwezigheid van asbest</b></li> </ul>	
-	Asbestinventaris aanwezig – enkel asbesthoudende mastiek aanwezig.
-	Bij onderhoudswerken, herstellingswerken of verwijderingswerken van materialen, voor de aanvang van de werken, alle nodige maatregelen nemen om de materialen te identificeren waarvan vermoed wordt dat ze asbest bevatten.
-	De sloop- en verwijderingswerken van asbest of asbesthoudend materiaal worden slechts uitgevoerd door ondernemingen die hun bekwaamheid op dit gebied hebben bewezen.
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Graafwerken &amp; aanwezigheid van ondergrondse uitrustingen (kabels, leidingen...)</b></li> </ul>	

	<p>Elektriciteitsleidingen, telefoon, gas, data....</p> <p>Er moet tijdig contact worden opgenomen met de verschillende nutsmaatschappijen zodat zij weten dat de werken zullen starten of gestart zijn. De betrokken afgevaardigden moeten uitgenodigd worden op een vergadering, georganiseerd voor de start van de werken, zodat rekening kan worden gehouden met bijkomende opgelegde preventiemaatregelen. Deze bijeenkomst dient betwistingen te vermijden in verband met de liggingplaats van nutsleidingen.</p> <p>- De aannemer dient vooraf alle plannen van de nutsleidingen op te vragen zodat hij de ligging van deze nutsleidingen in kaart kan brengen. De aannemer dient de nodige tijd te voorzien zodat op die locaties het grondwerk met sonderingen en met de hand uitgevoerd wordt.</p> <p>Voorafgaandelijk alle noodzakelijke inlichtingen verzamelen om de werkomstandigheden en werkmethode te kunnen bepalen.</p> <p>Alle noodzakelijke maatregelen treffen ten einde veilig te kunnen werken terwijl de gevaarlijke of hinderlijke installaties in dienst blijven.</p>
--	--

## 6 Algemene veiligheidsprincipes

### 6.1 Alcohol, drugs en medicijnen

Het gebruik en de aanwezigheid van alcohol of soft- of harddrugs op de werf is uitdrukkelijk verboden. Werknemers onder invloed mogen niet aan het werk gaan of de werf betreden. Personeel dat op heterdaad betrapt wordt, moeten definitief verwijderd worden.

Gecertificeerd personeel (voor veiligheidsfuncties) dat bepaalde medicijnen inneemt met mogelijke invloed op hun vermogens, moeten dit aan de verantwoordelijke en de veiligheidscoördinator mede delen. Indien nodig moet hij tijdelijk worden vervangen.

### 6.2 Elektrische installaties

Vooraleer werken aan te vatten moet de aannemer zich ervan vergewissen dat de elektrische installaties die op het terrein aanwezig zijn of die op zijn verzoek geïnstalleerd worden voor de behoeften van de bouwplaats ontworpen en opgesteld zijn volgens de spanning die hun klasse bepaalt. Ze moeten een isolatieniveau vertonen dat geschikt is voor de veiligheid en ze moeten beschermd zijn door middel van een differentieelbeveiliging die gevoelig is voor lekstroom, de eindkringen worden beveiligd door zgn. onderbrekingsinrichtingen met hoge gevoeligheid zoals aanbevolen in het A.R.E.I.

Elke nieuwe elektrische installatie zal vóór indienststelling het voorwerp uitmaken van een keuring door een erkend controleorganisme.

Het personeel van de elektriciteitsaanneming die werkzaamheden uitvoeren op de elektrische kasten moet verplicht de overeenkomstige opleiding/bevoegdheid hebben.

### 6.3 Gevaarlijke producten

Het gebruik van gevaarlijke (giftige, brandbare, ontplofbare) producten op de werf moet van tevoren aangekondigd worden aan de aanbestedende overheid en de veiligheidscoördinator van de werf.

De aannemer zorgt ervoor dat een lijst van alle producten die gebruikt worden op de werf beschikbaar is met vermelding van de maximale hoeveelheid aanwezig op de werf.

Alle producten moeten bewaard worden in hun originele verpakking die voorzien is van het originele etiket met gevaarsymbolen.

### 6.4 Gasflessen

Lege flessen moeten gescheiden opgeslagen worden van de volle. Gasflessen die niet in gebruik zijn moeten voorzien zijn van een beschermkap. Gasflessen op de werkvloer moeten stevig vast staan, bij voorkeur op een flessenkar, zodat ze niet kunnen omvallen of wegschuiven. Aangezien meestal gebruikt worden voor brandgevaarlijke werken moet op de flessenkar eveneens een brandblusser voorzien worden.

### 6.5 Werken op hoogte

Voor alle werken met valgevaar, is het gebruik van collectieve- of persoonlijke beschermingsmaatregelen verplicht. De collectieve beschermingsmaatregelen hebben in ieder geval de voorrang op persoonlijke beschermingsmaatregelen!

De aannemer zorgt voor alle collectieve beschermingsmaatregelen tegen het vallen voor alle verticale- en horizontale toegangswegen ten voordele van de personen toegelaten op de bouwplaats. Dit heeft o.a. betrekking op alle

verticale- en horizontale openingen, trappen, vloeren, terrassen, leidingschachten of alle andere schachten voor diverse doeleinden.

## 6.6 Vallende voorwerpen

Zeer speciale aandacht moet besteed worden aan het vermijden van risico's in verband met vallende voorwerpen. Het gereedschap dat op hoogte gebruikt wordt moet zoveel mogelijk vastgemaakt worden aan de arbeider.

## 6.7 Hijs- en graafwerk:

### Hefwerktuigen:

Elk hijswerktuig, hetzij mobiele kraan, hetzij torenkraan, hetzij graafmachine dat gebruikt wordt als hefwerktuig, dient de wettelijke controles te ondergaan. De keuringsverslagen of kopieën ervan, moeten, beschikbaar zijn op de werf of via de QR-code.

### Graafwerk en ondergrondse leidingen:

De ligging van de aanwezige ondergrondse leidingen is gekend en aangeduid op de plannen. De aannemer dient ook mee te werken aan de nodige uitvoeringscoördinatie met de nutsmaatschappijen die gelijktijdig met het verloop van de werfwerkzaamheden actief zouden zijn.

### Werk in sleuven en putten:

Vooraleer mensen afdalen in sleuven of putten om werken uit te voeren dienen de nodige zuurstofmetingen te worden uitgevoerd. Het is belangrijk dat er geen verbrandingsgassen van draaiende motoren (dieselgroep, vrachtwagen, e.d.) in de onmiddellijke buurt vrijkomen omdat deze zwaarder zijn dan lucht en bijgevolg de put kunnen vullen.

Bij openingen in de grond is het noodzakelijk deze te beveiligen tegen valgevaar. Ze zullen zo vlug mogelijk terug gedicht worden en in afwachting dat dit kan gebeuren zijn volgende regels van kracht:

- Voor zover de grootte van de opening het toelaat, zal deze afgedekt worden.
- Om inkalven te voorkomen zullen naarmate de uitgravingwerken vorderen, de aangewezen maatregelen getroffen worden, naargelang de aard van de grond, de beschikbare ruimte en de weersomstandigheden. Het kan daarbij gaan om beschoeiing, taluds of andere maatregelen.
- Indien er grondwater aanwezig is, zal men overwegen de grondwaterspiegel plaatselijk te verlagen. In dit geval zullen eventuele beschoeiingen waterdicht uitgevoerd worden.
- De openingen zullen over de ganse omtrek voorzien worden van borstweringen, volle panelen of stevig traliewerk. Deze uitrusting wordt over de ganse omtrek dicht bij de boord van de opening aangebracht. De bescherming mag slechts aan de toegangen onderbroken worden. Visuele afbakening langs de putrand volstaat niet.

### Werken met prefab-elementen:








Voor de start van de werken maakt de aannemer een plan van aanpak dat hij ter goedkeuring voorlegt aan de veiligheidscoördinator. Voor het leggen van betonnen prefab-elementen wordt een legplan voorgesteld, voor de montage van stalen constructies een werkmethode, voor het plaatsen van technische installaties eveneens een werkmethode.

## 6.8 Blustoestellen

Blustoestellen hebben altijd een etiket waarop staat voor welke soorten vuren ze best worden gebruikt. Steeds de correcte blusmiddelen voorzien op de werf.



## 6.9 Noodsituatie wie bellen?

PERMANENT op een goed ZICHTBARE plaats ophangen		
Adres van de bouwplaats: Van Kalckstraat 93, 1080 Sint-Jans-Molenbeek		
	<p><b><u>Medische spoeddienst</u></b></p> <p>BEL 112</p> <p><u>NIET ALS EERSTE INHAKEN</u></p> <p><u>IEMAND NAAR DE INGANG VAN DE BOUWPLAATS STUREN OM DE HULPDIENSTEN OP TE VANGEN</u></p>	<p>Vermeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Naam en adres van de bouwplaats</li> <li>▪ Uw naam en het nummer van uw draagbaar toestel</li> <li>▪ Aard van het ongeluk (val, snede, elektrische schok, breuk, wonde)</li> <li>▪ De exacte locatie van het ongeluk (op welke verdieping, welk gebouw...)</li> <li>▪ Het aantal gekwetsten en hun toestand (bewust, bewusteloos, ...)</li> <li>▪ Een ontmoetingsplaats afspreken (ingang van de bouwplaats, nabijgelegen kruispunt,...)</li> </ul>
	<p><b><u>Ziekenhuis met urgentiedienst</u></b></p> <p>BEL 112</p>	<p>Maximaal beroep doen op de dienst 112 voor vervoer van een gekwetste, gezien het risico van in shock gaan tijdens het vervoer!</p>
	<p><b><u>Huisarts</u></b></p> <p>Via ziekenhuis met urgentiedienst</p>	<p><b><u>Oogarts</u></b></p> <p>Via ziekenhuis met urgentiedienst</p>
	<p><b><u>Antigifcentrum</u></b></p> <p>070/245.245</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Bel eerst</li> <li>▪ Wacht niet op ziekteverschijnselen vooraleer te bellen.</li> <li>▪ Geen melk toedienen, melk is geen tegengif.</li> <li>▪ Niet laten braken! Meestal is braken niet aangewezen.</li> <li>▪ Spoel overvloedig met water na spatten van een schadelijke stof in de ogen of op de huid.</li> <li>▪ Verlucht de ruimte goed als er irriterend of giftig gas vrijgekomen is.</li> </ul>
	<p><b><u>Brandweer</u></b></p> <p>BEL 112</p>	<p>Vermeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ de plaats van de brand en spreek een ontmoetingsplaats af waar de brandweer wordt opgewacht</li> <li>▪ de aard van de brand (gas, vloeistof, vaste stoffen,...)</li> <li>▪ de aanwezigheid van gewonden.</li> </ul>
	<p><b><u>Politiediensten</u></b></p> <p>Algemeen nummer 101</p>	
	<p><b><u>Technisch beheer</u></b></p> <p>T +32 (0)2 412 36 13</p>	

## 6.10 Collectieve Beschermingsmaatregelen

### 6.10.1 Leuningen

Als de werknemers blootgesteld zijn aan het risico op een val, dan zijn de werk- en loopvlakken uitgerust met de volgende collectieve beschermingsmaatregelen:

- Hetzij leuning met tussenleuning en kantlijst die aansluit op de vloer;
- Hetzij volle of uit traliewerk bestaande panelen;
- Hetzij elke andere inrichting die een gelijkwaardige veiligheid biedt.

Deze collectieve beschermingsmaatregelen mogen enkel worden onderbroken op de toegangsplaatsen tot een ladder, trappensteiger enz.

De bovenlat van een leuning bevindt zich op 1 m tot 1,20 m hoogte boven de werk- of loopvlakken. Voor stellingen is er echter een afwijking voor de hoogte van de bovenleuning. In afwijking van de geldende voorschriften mag de bovenlat van een leuning van een stelling zich tussen 0,95 m en 1,20 m boven de werk- of loopvlakken bevinden. Tussen de bovenlat en de kantlijst is een tussenleuning aangebracht tussen 40 en 50 cm boven het werk- of loopvlak gelegen. De kantlijsten zijn ten minste 15 cm hoog. De volle of uit traliewerk bestaande panelen zijn ten minste 1m hoog en bieden een gelijkwaardige veiligheid.

De verschillende leuningsystemen worden ingedeeld in drie groepen:

- De leuning van **klasse A** zijn ontworpen en gebouwd om te weerstaan aan statische belasting. Deze leuning mogen gebruikt worden als afscherming van het horizontale werkoppervlak of op hellende daken met een helling < 10°.
- De leuning van **klasse B** zijn ontworpen en gebouwd om te weerstaan aan statische belastingen en aan licht dynamische belastingen. Deze leuning mogen gebruikt worden voor de opvang van een val van een hellend dak met een helling > 10° maar < 45°. Voor dakhellingen < 30° is er een limiet van valhoogte. Voor een dakhelling tussen 30° en 45° is de valhoogte beperkt tot 2 m.
- De leuning van **klasse C** zijn ontworpen en gebouwd om te weerstaan aan zware dynamische belastingen. Deze leuning mogen gebruikt worden voor het opvangen van een val van een hellend dak met een leuning > 45° maar < 60°. Voor een dakhelling tussen 45° en 60° is de valhoogte beperkt tot 5m.

### 6.10.2 Afscherming van trappen

Alle types trappen (bouwtrappen,...) zijn voorzien van stevige leuning.

## 6.11 Persoonlijke Beschermingsmaatregelen

Iedere arbeider beschikt over voorgeschreven PBM indien de risicoanalyse dit voorschrijft voor de uit te voeren werken. De werfverantwoordelijke ziet toe op het correct gebruik van deze PBM's.

## 7 Documenten die de aannemer aan zijn offerte dient toe te voegen

### **Bijlage 1: Plan van aanpak:**

Met beschrijving van de toegepaste preventie- en beschermingsmaatregelen en werkmethoden om de risico's te vermijden of te verminderen, die in het VGP worden omschreven:

Volgende werken moeten specifiek uitgewerkt worden:

- Werkzaamheden met valgevaar
- Levering van materialen

## Bijlage 2: Afzonderlijke prijsberekening in verband met bepaalde preventie- maatregelen

De aannemer voegt bij zijn offerte, volgens onderstaand model, een prijsberekening m.b.t. de preventiemiddelen en maatregelen zoals bepaald in zijn risicoanalyse of opgelegd in het Bijzonder Lastenboek en dit algemeen VGP. Deze prijs maakt deel uit van de totale prijs van zijn basisofferte. Indien hij het nodig acht, vervolledigt de aannemer de meetstaat met de rechtvaardiging van zijn prijzen.

Het toepassen van preventie- en beschermingsmaatregelen, niet voorzien in de meetstaat, betekent niet dat een verrekening mag worden ingediend voor deze maatregelen. Deze meetstaat is niet limitatief.

Activiteiten	Risico's	Preventie- en beschermingsmaatregelen	Kostprijs van de preventie- en beschermingsmaatregelen
Werfinstallatie	Diverse ongelukken t.o.v. derden	Werfafsluiting/signalisatie/verlichting	.....€ per maand
Orde en netheid	afval op werf, vuile omgeving	Kuisen en opruimen van werfzone en omgeving	.....€ per maand
Alle werken	Valgevaar	Afschermen van alle zones met valgevaar.	.....€ per maand
Alle werken	Alle risico's	Opvolging van de te nemen veiligheidsmaatregelen door de aannemer	.....€ per maand

### **Bijlage 3: Risicoanalyse van de aannemer voor zijn uit te voeren werken**

De inschrijver voegt zijn risicoanalyse toe bij zijn offerte. Eventueel ook van zijn onderaannemers.

Het beschrijft duidelijk de werkmethodes en de beschermings- en preventiemiddelen die hij zal aanwenden om de risico's tijdens zijn werkzaamheden te vermijden of te beperken.

## Bijlage 4: Verklaring

**Bouwplaats:** Uitbreiding van het 'Louis Nameche' zwembad van SINT-JANS-MOLENBEEK

Ik ondergetekende.....

Werkzaam voor de firma.....

Met telefoonnummer:.....

E-mail adres:.....

Verklaar:

- Het Veiligheids- en Gezondheidsplan van onderhavig project te hebben ontvangen
- Ik voeg bij mijn offerte een aparte prijsberekening betreffende de te nemen preventie veiligheidsmaatregelen zoals omschreven in het huidige veiligheidsplan
- Verklaar de echtheid van huidige verklaring voor al de te verwezenlijken werkzaamheden in het kader van de overeenkomst.

De voertaal op de werf is het Nederlands of het Frans, zelfs indien de gebruikelijke taal van de contracterende onderneming een andere taal is. De aannemers die personeel aanwerven die een andere taal spreken, zijn zelf verantwoordelijk voor de vertaling van de bepalingen die van toepassing zijn met betrekking tot de Veiligheid & Gezondheid, de vorming en onderrichting, naar "de moedertaal" van deze personeelsleden. Er wordt dus gevraagd dat er altijd iemand op de werf aanwezig is die één van beide landstalen beheerst. De ondergetekende verbindt er zich toe, zonder voorbehoud, de bepalingen van huidig "Veiligheids- & Gezondheidsplan" op te volgen. In geval van tegenstrijdigheden tussen het werfreglement en de wettelijke bepalingen, zijn de wettelijke bepalingen van toepassing.

Elke persoon op de werf dient een basisveiligheidsopleiding hebben gevolgd. De desbetreffende aannemer moet dit op elk moment kunnen aantonen met de nodige documenten/attesten.

E-Mail: gilbert.loockx@ocb.be – GSM: 0496/290 075

E-Mail: yannick.heyndrickx@ocb.be – GSM 0496/290 031

E-Mail: nick.bernaerts@ocb.be – GSM 0496/560 290